

Benny Andersson: Resebrev från Kuba hösten 2018

Detta är en artikelserie av Benny Anderson som besökte Kuba i somras. Artiklarna publicerades på Clartés blogg [www.clarte.nu], varifrån vi hämtat materialet. Så här motiverar han själv det hela (18/8):

Jag skriver den här serien resebrev från Kuba av två skäl. Jag vill bidra till att öka intresset för Kubas försök att hitta en egen väg till utveckling och socialism. Och jag vill bidra till att öka intresset för att besöka Santiago – enligt min mening en av Kubas intressantaste städer.

Författaren och "El General" som tillverkar golvplattor i Santiago de Cuba

Observera att i det 3:e resebrevet ("Svar på kritik") finns länkar till de kritiska kommentarer som han besvarar.

Se lästipsen efter artikeln för mer texter som ger historisk bakgrund, diskuterar utvecklingen i Kuba m m.

Martin Fahlgren 28/8 2018

Innehåll

Resebrev från Kuba.....	1
Resebrev från Kuba: Turistbilder	3
Resebrev från Kuba: Svar på kritik.....	5
Resebrev från Kuba: Vardagsliv, historia, musik	6
Resebrev från Kuba: teori	7

Resebrev från Kuba

6/8 2018

Med taxi längs Malecón [i Havanna]. Vladimir (till höger) var soldat i Angola. Precis som artikelförfattaren skriver, blir man starkt påverkad av dessa möten på Kuba med människor som betalat ett personligt pris för solidariteten och kampen mot imperialismen. Foto: MA.

”Det fanns inte mat, inte kläder eller elektricitet på fyra år.” Den unga kvinnan som sitter mitt emot mig på ett hustak vid Havannas strandpromenad, Malecón, ser på mig. Bakom henne sjunker solen sakta ner i havet. Hon berättar om sin barndom i Holguin under de svåra åren i början på 1990-talet, då handeln med det forna sovjetblocket upphörde och Kubas ekonomi kollapsade på några veckor. ”När jag växte upp var det fortfarande brist på det mesta. Många av mina väninnor sålde sig.” Men hon hade valt en annan väg, studerat och tagit en hög akademisk examen. ”Ändå jobbar du som yogaledare för turister”, säger jag. ”Mer pengar, större frihet”, hon rycker på axlarna.

Så ser tvångsäktenskapet mellan turismen och den övriga ekonomin ut på Kuba. En nödvändighet på kort sikt, ohållbart i längden. Kuba har lagt sina knappa resurser på Latinamerikas bästa utbildningssystem och en högklassig sjukvård. Men lönerna ligger kring två – trehundra svenska kronor i månaden även för högt utbildade. Därför kan den övriga ekonomin inte konkurrera med turistsektorn och dräneras på utbildad arbetskraft. En av följderna är ökande klassklyftor. Klyftan mellan slummen i Chicharones och lugna, välordnade Vista Alegre i Santiago är bråddjup. För att inte tala om klyftorna mellan stad och landsbygd.

Känslorna av skam och respekt som alltid slår mig, när jag besöker länder i imperialismens periferi, fyller mig. Respekt för svårigheterna man står inför och för de försök som görs att övervinna dem. Skam för de okunniga och förhastade omdömen vi alltför ofta har fällt bakom våra skrivbord i det rika Sverige. Som när den del av vänstern jag tillhörde reducerade Kuba till en slags agent för sovjetisk imperialism och deras hjälp till motståndsrörelserna i södra Afrika som en större fara än apartheidregimens invasion av sina grannländer. Men vilket val hade den nya revolutionära regeringen i Havanna i början av 1960-talet, när Förenta Staterna blockerade och hotade med invasion? Det fanns bara en lika stor kille på skolgården att söka hjälp från. En hjälp som hade sitt pris – den sovjetiska modellen antogs som förebild och monokulturen i ekonomin, med sockerexporten i centrum, blev kvar.

Våra dåvarande omdömen om den kubanska hjälpen till motståndet i södra Afrika framstår idag som absurda. Hade det varit fel om demokratierna i Europa hjälpt den spanska republiken, när den tyska och italienska fascismen slöt upp på Francosidan? Mina känslor av skam fördjupas när jag möter några av människorna som betalade priset för solidariteten och kampen mot imperialismen. Vi som idag minns segern över apartheidregimerna i södra Afrika, glömmer alltför ofta att det alltid finns människor som betalar det nödvändiga priset för segern. Taxichauffören som säger: ”Du vet jag var i Angola ...”, men sedan tystnar och muttrar: ”krig är inte kul”. Den unga kvinnan från Santiago som berättar: ”Jag hade egentligen ingen barndom. Pappa var i Angola i fyra år, mamma arbetade hundra mil bort i Havanna. När han kom hem, skiljde dom sig. Krig förändrar folk.”

Skam och respekt känns som nödvändiga steg till en fördjupad kunskap om världen vi lever i. Åtminstone för den som växt upp i skyddad tillvaro i imperialismens centrum. Men det får inte stanna där. Respekt utan kritik är ingen verklig respekt. Vänskap och solidaritet som inte också inrymmer kritik är gester i tomma luften.

Vi steg upp klockan fyra i gryningen. Kvällen innan hade jag åkt med i en väns taxi för att uppleva Santiago och karnevalen som pågick där från en annan sida. Jag kom sent i säng. Det kändes tungt när jag på vacklande ben steg ut i den fortfarande kvava och heta Santiagonatten. Vi var på väg för att uppleva firandet av den 26 juli, årsdagen av stormningen av Moncada-kasernen och den händelse som inledde den kubanska revolutionen. Dottern i huset där jag bodde hade kommenderats dit tillsammans med hela sina skola för att närvara och vi skulle också hämta henne. Men i likhet med andra besvikna föräldrar och övriga som stigit upp i gryningen för att närvara fick vi vända hem igen. Den kubanska polisen stoppade oss. Bara publik med skriftlig tillåtelse fick tillträde till ceremonin. Vi andra fick vackert gå hem och slå på TVn för att se den nye presidenten, den avgångne – Raul Castro – och andra höjdare tala till en stor publik. När man visste att publiken bara bestod av noggrant selekterade människor kändes det hela inte riktigt lika imponerande som det verkade på TV.

Jag har förståelse för att den kubanska regeringen är misstänksam och vidtar försiktighetsåtgärder. Erfarenheterna från otaliga USA - styrda kupper i Central- och Latinamerika, senast i Honduras, talar ett tydligt språk. Men jag undrar om inte inskränkningar i demokratiska former och fri- och rättigheter är fel väg att möta hotet från den mäktige grannen. Av reaktionerna jag bevittnade hos de besvikna som tvingades vända hem igen att döma, är risken uppenbar att sådana åtgärder blir kontraproduktiva och snarare än att stärka regeringen, bidrar till att försvaga uppslutningen kring den. Men jag inser också att förändringar måste komma stegvis. Erfarenheterna från chockterapi som följde på sovjetystemets sammanbrott och från den Himmelska Fridens torg i Peking förskräcker. Det fredliga maktskiftet nyligen, då den åldrade Raul Castro överlämnade presidentskapet till en person som inte har familjeband till familjen Castro, är ett gott tecken.

Sovjetunionen, Kina och Kuba är tre länder som var och ett på sitt säregna vis har utgått från och försökt förändra den modell att bygga socialismen som utformades i Sovjet efter revolutionen 1917. Det sovjetiska misslyckandet ligger i öppen dag, den kinesiska vägen kan diskuteras. Låt oss hoppas att folket och regeringen på Kuba finner en mer framgångsrik väg att utveckla landet och bygga en demokratisk socialism.

Resebrev från Kuba: Turistbilder

9/8 2018

(Foto: Benny A)

Katedralen, Plaza de Cespedes

Turistbilder, men inte utan intresse. Plaza de Céspedes, det historiska Santiagos hjärta. Döpt efter Manuel de Céspedes, som startade det första befrielsekriget mot spanjorerna 1868, genom att samtidigt frige sina slavar och förena kampen för nationell befrielse med kampen mot slaveriet. En lyckad formel. Före detta slavar och spanskättade kubaner slogs sida vid sida mot det spanska förtrycket. En av orsakerna till att det finns väldigt lite rasism på Kuba.

På bilderna: Katedralen på den ena, det anrika hotellet Casa Grande på den andra. På dess terrass satt författaren Graham Greene och fick inspiration till boken "Vår man i Havanna". Senare, på 1950-talet, satt han där och väntade på klartecken för en intervju med gerillan i bergen. En intervju som av säkerhetsskäl aldrig blev av. Men Greene lyckades smugla en väska med kläder upp till gerillan med hjälp av budbärare.

Så klart har också jag suttit i skuggan på dess terrass och tagit en öl eller kaffe i eftermiddagshettan. Där finns internetuppkoppling, så man kan arbeta om man klarar av stojet från alla turister. Väl många sådana på och kring Plaza de Céspedes. Bortser man från det historiska finns intressantare och mer levande ställen i Santiagos centrum. Plaza Marte och Plaza Dolores t ex. De gula taxibilarna framför katedralen är moderna kinesiska Geelys. Vill ni åka jänkare och drömma om tider då miljökrisen inte fanns – åtminstone inte i våra medvetanden – ska ni gå till Plaza Marte. För den som är ensam och modig finns också ett billigare alternativ, motorcykeltaxi. Allmänna kommunikationer finns knappt i denna socialistiska stad, den kubanska revolutionens vagg. Luften i stans historiska centrum är disig av utsläpp och avgaser. Inte kul för mig som har astma. Men det uppvägs tusenfalt av folklivet på gator och torg.

Hotel Casa Grande, Plaza de Céspedes.

Där Havanna känns som väl turistiskt ibland, känns Santiago mest kubanskt. Jag kan gå här i timmar och bara betrakta. Eller sitta på ett kafé. Kan man dessutom lite spanska blir det ännu mer intressant. Ingen behöver sakna samtalspartner här. Bäst är kvällarna, då den värsta hettan har lagt sig. Och fattig och mindre fattig sätter sig på trottoaren utanför sina hus för att samtala och begrunda livet.

Resebrev från Kuba: Svar på kritik

11/8 2018

Jag skriver den här serien resebrev från Kuba av två skäl. Jag vill bidra till att öka intresset för Kubas försök att hitta en egen väg till utveckling och socialism. Och jag vill bidra till att öka intresset för att besöka Santiago – enligt min mening en av Kubas intressantaste städer. Jag tror inte att tillrättalagda historier som bara framhåller framgångar och förminskar eller tiger om problem tjänar dessa syften. Vi borde ha lärt oss något av de idylliserande propagandabilder som entusiastiska vänsterresenärer gav av den sk realsocialismen i Öst och det maoistiska Kina. Enligt min mening, var effekterna av dessa sagoberättelser snarast kontraproduktiva. När de nyfrälsta började se sprickorna i bilderna man matats med, avföll de som löv i höstvinden.

Man kan säkert diskutera enskildheter i det jag har skrivit. Men jag har väldigt svårt att tro att det väcker missmod och passivitet. En realistisk beskrivning av både framgångar å ena sidan och problem och misslyckanden å den andra, tror jag är den enda hållbara grunden för respekt, solidaritet och kampvilja. Jag håller med om det mesta i [Zoltan Tirolers beskrivning av Kubas framgångar](#) och landets betydelse i en region som annars präglas av kupper, våld och extrema klasskillnader. Men jag tycker att han undervärderar problemen landet har stått och står inför. Därmed riskerar han att ge en alltför tillrättalagd och idylliserande bild av utvecklingen.

Som jag skrev har Kuba lagt sina knappa resurser på utbildning och hälsovård och det ska man ha beröm för. Där är jag fullständigt enig med Zoltan Tiroler. Jag håller också med om att Kuba framför allt ska jämföras med andra länder med liknande förutsättningar i närområdet. Då inser vi lättast vad landet har åstadkommit. Trots sin relativa fattigdom är Kuba till exempel ett väldigt bra land för barn att växa upp i. Säkert och med Latinamerikas bästa utbildningssystem. Jag talade för några dagar sedan med en man som återvänt med familjen från ett välbetalt jobb i Mexico och idag med en kvinna som återvänt från Europa. Båda hänvisade till sina barn. De ansåg det bättre för dem att växa upp på Kuba.

Men ska vi förstå vidden av de svårigheter man står inför – och därmed också rätt kunna uppskatta det som faktiskt har uppnåtts – bör vi inte blunda för att resurserna inte alla gånger har räckt till för att motverka låga löner med subventioner av baslivsmedel och bostäder. Det hjälper inte att ha aldrig så radikala mål när det gäller fördelning och jämlikhet. Det måste också finnas något att fördela. Det är därför utveckling av produktivkrafterna traditionellt har setts som en av socialismens absolut viktigaste målsättningar. Ska vi förstå vilka enorma utmaningar länder som Kuba, med sitt historiska arv av imperialistisk exploatering, slavekonomi och monokulturer, står inför när det gäller att uppfylla den målsättningen, bör vi inte släta över svårigheterna.

Några statssubventionerade bostäder utan hyror har jag aldrig stött på. Inte heller något ransoneringsystem som skulle garantera kubanerna gratis tillgång till basvaror. Därmed inte sagt att de inte existerar, men jag har som sagt inte hört någon nämna dem. Enligt mina sagesmän och kvinnor står majoriteten av kubanerna inför valet att antingen hyra eller köpa sina bostäder. Och för de som saknar resurser till något av detta finns inget utbyggt socialt säkerhetsnät (om man inte har stor familj eller på andra sätt klassas som extremt behövande). De billiga transporter Zoltan Tiroler hänvisar till är säkert bra där de finns och räcker till. Men de existerar knappt i en stad som Santiago, där människorna antingen får gå eller anlita något av de – dyra – taxialternativen. Det är ett av skälen till att motorcyklar och andra taxifordon förpestar luften i staden. I Havanna och på andra ställen har man utvecklat ett system av kollektivtaxi för att lösa samma problem.

Det är sant att Kuba har försökt motverka de ökande klassklyftorna som turistindustrin för med sig. Men i längden lär dessa åtgärder inte förslå. Det tycks Zoltan Tiroler hålla med om,

eftersom han instämmer i att det nuvarande förhållandet mellan turism och övrig ekonomi inte är långsiktigt hållbart. Det stämmer att Kuba har satsat på att förbättra böndernas villkor. Att klyftan mellan stad och land ändå tycks öka beror på att det främst är i städerna som människor har kunnat slå mynt av den växande turismen. Jag håller också med om att Kubas bidrag till segern över imperialism och apartheid i södra Afrika bör hållas fram som exemplariskt. Men påpekandet att det stödet hade sitt pris, både för landet och de individer som deltog, bidrar enligt min mening snarast till att öka uppskattningen för de insatser som gjordes, inte till att förminska den.

Orsaken till att allmänheten inte fick tillträde till firandet av den 26 juli, känner jag inte. Av det jag lyckades snappa upp på gatan från besvikna hemvändare, verkar skälet ha varit rädsla för demonstrationer och liknande från oppositionella krafter. Som Zoltan Tiroler skriver, är det viktigt att ha landets utsatta situation i minnet när man diskuterar demokratin på Kuba. Men jag tror också att man måste ta med i diskussionen negativ påverkan från den sovjetiska modellen och den förvrängda idé om proletariats diktatur och proletär demokrati som utformades i kölvattnet på den ryska revolutionen.

Med detta sagt, vill jag instämma i Zoltan Tirolers uppmaning att stödja Kubas folk i dess försök att hitta en väg till utveckling och socialism. Medlemskap i Svensk – Kubanska är ett sätt. Jag ska gå med så snart jag är tillbaka i Sverige.

Jag håller också med [Dan Israel att jag har förenklat Kubas beroenderelation](#) till Sovjetunionen. Men min poäng att Kuba valde Sovjet och den sovjetiska modellen 1959 och sedan höll fast vid den håller, anser jag. Dan Israel påpekar att förhållandet var mer komplicerat, med försök att frigöra sig. Försök som till slut misslyckades och från 1968 var det tillbaka i fällan. Jag undvek, kanske felaktigt, dessa komplikationer, därför att jag inte känner hela historien. Jag har för mig att det rådde viss linjestrid - om relationen till Sovjet, revolutionerna i Latinamerika, industrialisering, mm. Men eftersom detta bara är vaga minnesbilder och jag inte har tillräckligt på fötterna och inte heller har tillgång till litteraturen, hoppade jag över nyanserna. Jag är glad att Dan Israel har kompletterat min berättelse och fyllt igen några av dess värsta luckor.

Resebrev från Kuba: Vardagsliv, historia, musik

13/8 2018

Det skulle bli fest på takterassen, med inbjudningskort och annat i den stilen. Till min stora förvåning skickades korten sent på eftermiddagen dagen innan festen skulle hållas. ”Men kommer dom fram i tid”, frågade jag förvånad med den svenska posten i tankarna? Frågan verkade lika förvånande för mina kubanska vänner. Det var väl självklart att korten skulle levereras dagen därpå. Allt är med andra ord inte sämre i det fattiga Kuba.

Priset på maten till festen förvånade mig också, det mesta i matväg är billigt på Kuba. Priserna på frysar, tvättmaskiner, TV och andra kapitalvaror ligger däremot på samma nivå som hos oss. Och är därmed nästan oöverkomliga för kubaner med vanliga löner. Om varorna ens finns att köpa. Jag följde med vänner som skulle köpa en spis häromdagen. Men trots att vi åkte runt och kollade i hela Santiago, lyckades vi inte hitta någon. Vi får väl vänta suckade mina vänner och ryckte på axlarna. Efter idogt ringande hittade vi en spis – den enda – några dagar senare i San Luis, en liten stad tre mil från Santiago.

Skälet till de höga priserna på kapitalvaror är att man importerar det mesta i den vägen och allt importerat är dyrt på Kuba. Det finns med andra ord väldigt lite industri. Den som finns tillverkar för det mesta livsmedel – konserver, spaghetti och annat liknande. På 1960-talet fördes en debatt om Kubas väg till utveckling och socialism skulle gå via snabbast möjliga industrialisering eller inte. De som förespråkade en snabb industrialisering förlorade den gången. Nu är det istället turistindustrin som fungerar som motor för utvecklingen. Kuba befinner sig därmed på ny och okänd mark. Både på politikens område och på ekonomins har

Kuba, trots landets ursprungliga beroende av Sovjetunionen och den sovjetiska modellen, sökt sina egna vägar. Vart de vägarna bär, är ännu en öppen fråga.

Santiago är den kubanska revolutionens vagga. Fidel och hans syskon växte upp här. Det var i närheten den första truppen gerilla landsteg för att storma Moncadakasernen den 26 juli 1953. Och det var hit man återvände tre år senare och lyckades bita sig fast i Sierra Maestra bergen som omger staden. Tre år senare tågade den segrande gerillan in i Havanna och den gamla regimens hantlangare flydde landet med sina gangstervänner från den amerikanska maffian.

Men Santiago med omgivningarna är också den plats där den kubanska musiken föddes. Hit flydde franska plantageägare med sina slavar efter det segerrika slavupproret på Haiti och Santiago är fortfarande den mest afrokubanska staden på Kuba. Afrikanska rytmer från bergen och slavplantagerna runt om mixades med spanskt melodiöst socker och fransk kryddning under något århundrade. Ur den blandningen utvecklades så småningom alla de varianter som utgör den traditionella kubanska musiken. I Santiagos ruffiga hamnkvarter föddes rumban likt Jesus i ett enkelt stall i Betlehem. Den som har möjlighet bör besöka stadens kända kulturhus – Casa de la Trova – där man kan lyssna på orkestrar som Septeto Santiaguero och Septeto Moneda Nacional. En upplevelse, det lovar jag. Svänget kan få liken på kyrkogården att vakna och börja dansa.

När mörkret föll var vår takfest i full gång. Olika slags förfriskningar flödade och några som fått en del i sig sprutade öl över de dansande. När jag rycktes med in i en ring, där var och en solodansade några sekunder i ringens mitt för att sedan återta sin plats, kändes historien levande. Den sortens danser har sina rötter i de dansformer som föddes i slavhyddor både på Kuba och i Amerikas sydstater. Ur kollektivet stiger var och en för att för en kort stund förvandlas till solist. Innan hen åter stiger tillbaka in i det kollektiva.

Resebrev från Kuba: teori

16 augusti 2018

Klockan är fem på eftermiddagen och hettan har ännu inte lättat i Santiago. Förutom mig är huset tomt och för en gång skull nästan tyst. Bara fläkten surrar entonigt och grannarna grälar i huset intill. Medan jag försöker minnas debatten om socialismens drivkrafter som förde i slutet av 1960-talet – en konsekvens av brottet mellan Sovjet och Kina några år tidigare och Den Stora Polemik som följde. Ideella eller materiella drivkrafter, det var så frågan ställdes den gången. Den första antologin som kom på svenska var visst ”Planeringsdebatten på

Kuba”.¹ Sedan följde en rad böcker och antologier med liknande innehåll. Notabiliteter som Paul Sweezy och Charles Bettelheim höll på ideella drivkrafter och etiketterades sålunda som ”maoister”. Den vördnadsvärde Maurice Dobb höll på det materiella och klassades därför som ortodox sovjettrogen.

Guajiros (lantarbetare), Viñales, Kuba. Foto: MA

Utan att ha annat än mina minnesbilder från debatten tillgängliga, kan jag inte låta bli att undra om inte frågorna ställdes fel den gången. Ideella och materiella drivkrafter verkar båda vara nödvändiga för att bygga socialismen. Utan ideella drivkrafter, ingen fortsatt klasskamp och det föregivet socialistiska systemet kommer att stelna och rullas tillbaka till ett nytt klassamhälle. Men utan materiella drivkrafter existerar varken klasser eller klassintressen och följaktligen inte heller någon kamp som grundar sig i sådana intressen. Så här i efterhand ter sig den västerländska maoismen, med sin extrema betoning av ideella drivkrafter, mest som ett slags idealism, driven av akademiska intellektuella som försökte göra teori av sin isolering från den reellt existerande arbetarklassen.

Hur ska frågan ställas idag när både Sovjetsystemet och den kinesiska maoismen har misslyckats och gått i graven? Pessimisterna, som håller fast vid idén att endast materiella drivkrafter kan vara motorn i en socialistisk utveckling, hävdar att socialism bara kan komma ifråga i länder med högt utvecklade produktivkrafter. Dvs i länder som genomgått en lång period av kapitalism. Ett besläktat, men mer optimistiskt alternativ, sammanfattas av Deng Hsiaopings berömda devis: ”Det spelar ingen roll om katten är vit eller svart, bara den fångar möss”. Dvs bara den utvecklar produktivkrafterna. Om bara makten över staten och planeringen av ekonomin ligger fast i det kommunistiska partiets händer, kan en utveckling som grundar sig i materiella egenintressen och ökande klasskillnader både utveckla produktivkrafter och ekonomi och så småningom ledas i socialistisk riktning. Dagens Kina förkroppsligar denna idé om en statsstyrd och planerad kapitalism som gradvis ska styras in på den socialistiska vägen. Ett tredje alternativ grundar sig i den sanning Bucharin och kanske också den dödssjuka Lenin tyckte sig skymta, när frågorna ställdes skarpt i början på 1920-talet: Att socialismen inte kan kopiera den ursprungliga ackumulation som skapade det kapitalistiska klassamhället med dess växande klyftor och därmed lade grunden för en industrialisering som bygger på exploatering och ojämn utveckling mellan stad och land, centrum och periferi.

¹ De viktigare debattinläggen finns på marxistarkivet: [Planeringsdebatten på Cuba](#). Att Maurice Dobb skulle ha deltagit i denna debatt stämmer dock inte. Däremot deltog i en debatt om Sovjetunionens karaktär, som fördes ungefär vid samma tid, se [Socialkapitalismen](#) – Red.

Det är inte lätt att säga var dagens Kuba passar in i detta teoretiska mönster. Kanske en vänligare småstatsvariant av den kinesiska vägen med dess ensidiga betoning av materiella drivkrafter? Hittills mindre framgångsrik pga det lilla landets begränsade möjligheter att göra sig gällande, både som lockande marknad och motvikt mot imperialismens jättekoncerner. Och framför allt, en socialistisk väg utan industrialisering. Åtminstone fram till idag.

Men säkert är att diskussionerna om socialismen och vägarna dit för länderna i imperialismens periferi måste lyftas tillbaka till den teoretiska nivå där Lenin och Bucharin lämnade oss för nästan hundra år sedan.

Lästips – om Kuba

Historisk bakgrund

Leo Huberman och Paul M Sweezy: [Socialismen på Kuba](#)

K. S. Karol: [Castros Kuba](#)

[Planeringsdebatten på Cuba](#) (artikelsamling)

Ernest Mandel: [Den ekonomiska debatten på Kuba 1963-64](#)

Gary Tennant: [Karibiens dolda pärla - trotskismen på Kuba.](#)

Z M Kowalewski: [Kamrat Mauser har ordet: Trotskisternas allians med de nationalistiska revolutionärerna på Kuba](#)

Artiklar om Kuba (nyaste först)

Anna Artén: [Kuba och socialismens framtid](#) (2017)

Peter Widén: [Kommer kapitalismen att återupprättas?](#) (2016)

[Vänsterpress om Kuba – våren 2016](#) (om bl a Obamas Kuba-besök)

[Vänsterpress om Kuba/USA – januari 2015](#)

[Vänsterpress om Kuba/USA – december 2014](#)

Emily Morris: [Ett oväntat Kuba](#) (artikel översatt från *New Left Review* hösten 2014)

[Proletären rapporterar från Kuba](#) (2009)